

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: 1. Del : 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "1. Del : 1812-42", i Heiberg, Johanne Luise: *1. Del : 1812-42*, udg. af AAGE FRIIS ; ELISABETH HUDE ; ROBERT NEIENDAM ; JUST RAHBEK , 1944, s. 191. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-heibfr05val-shoot-idm139983403585136.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: 1. Del : 1812-42

Man vil erindre, at jeg som Barn og halvvoxen Pige havde været ansat ved Balletten, og hvilket Indtryk Bournonvilles Balletter gjorde paa mig, efter at han atter var vendt tilbage til Kjøbenhavns Theater. Naar jeg udtalte min Glæde for ham og den Nydelse, hans Balletter forskaffede mig, ytrede han ofte: "Hvor er det dog Skade, at De ikke mere hører til Balletpersonalet! Hvor megen Brug havde jeg ikke nu for Dem, især i mimiske Partier." Jeg paa min Side forsikrede ham da, at jeg aldrig saae nogen Ballet, uden at jeg ønskede at være med og udøve min Barndoms Kunst. I Slutningen af forrige Saison var han en Dag kommen hen til mig og havde indstændigt bedet mig om at overtage Ninas Rolle i den franske Ballet: "Nina, eller den Vanvittige af Kjærlighed", som han agtede at indrette for den danske Scene. "Jeg har Ingen imellem mit Balletpersonale," vedblev han, "som vilde kunne interessere i dette Parti, Ingen hvis Physiognomi egner sig til at udtrykke den sydlige Lidenskab i Forening med den Dameanstand, som Rollen kræver, og uden hvilken den taber sit egentlige Præg." Ved denne Anmodning dukkede hele min Interesse for den mimiske Kunst op med fornyet Styrke. Jeg bad Heiberg, der ikke ret syntes om det, lade mig have Lov til at paatage mig Rollen; og Bournonville blev meget henrykt, da jeg gav mit Samtykke til hans Forslag. Dette rygtedes snart i Byen, og min Optræden i en Ballet blev imødeset med spændt Forventning. Jeg havde alt havt flere Prøver under Bournonvilles Veiledning, og nu forestod den første Prøve med det øvrige Dansepersonale paa Hofteatret, det samme Theater, hvor jeg havde tilbragt mine første Barndomsaar og for en Del med de samme Personer, som dengang udgjorde Balletpersonalet. Forunderlige vare de Følelser, hvormed jeg indfandt mig paa denne første Prøve paa det Sted, hvor jeg som Barn havde gennemgaaet saa mange Ydmygelser, og nu stod her i de samme Personers Midte under saa forandrede Forhold. Flere af de ældre Figurantinder, Dansere og Danserinder, hvis blotte Nærværelse i hin Tid havde indgydt mig en Frygt, saa jeg ikke vovede at hæve min Stemme, hilsede nu ærbødigt paa mig ved min Indtrædelse, kom mig elskværdigt imøde og ønskede mig atter 192 velkommen i deres Kreds. Taarerne kom mig i Øinene, og idet jeg af mit inderste Hjerter takkede Gud, der havde været med mig i de tunge Aar, trykkede jeg dem Alle venligt i Haanden. En sand Ydmyghed, om end af en anden Art end den, jeg som Barn havde følt paa dette Sted, gennemstrømmede mig. For at tilintetgjøre al Forlegenhed mellem dem og mig talte jeg strax uforbeholdent til dem om mine Barndomsaar paa dette Sted. Da disse Ord vare udtalte af mig, flokkedes de tættere om mig; den Ene mindedes dette, den Anden hint Træk fra min Barndom, og Alle vare enige i at rose den lille alvorlige, beskedne Hanne Pätges, om hvem de Alle, det forsikrede de nu, alt dengang havde havt en Følelse af, at hun vilde blive noget ualmindeligt for Theatret. Lykken gjør ydmyg, det følte jeg ret i dette Øieblik.

"De kan tro, kjære Fru Heiberg," ytrede en af de ældre Damer, "vi have altid været stolte af, at De er taget her fra vor Midte." Jeg blev ganske bevæget over disse Ord, takkede dem ret hjerteligt og forsikrede dem, at ogsaa jeg bestandigt havde havt en Følelse af, at her paa dette Sted var mit første Hjem i Kunsten; og at ogsaa jeg i Tankerne ansaae mig, som om jeg egentlig hørte dem til. - Med Et faldt mine Øine hen i en Krog paa Theatret. Der stod stiv og kold, med korslagte Arme min fordums Dansekammerat Andrea og fæstede sit Blik haardt og fast paa mig. Dette Syn berørte mig ubehageligt; jeg vidste af Erfaring, at her var Intet at udrette for mig. I Afstand prøvede jeg dog paa at hilse hende; dog hun hilsede ikke igjen og forandrede ikke sin een Gang antagne trodsige Stilling. "Bryd Dem ikke derom," hviskede en af Damerne til mig, "der er intet Udkomme med hende." - "Hvad mon jeg dog kan have gjort hende," spurgte jeg, "siden hun altid møder mig med dette Blik?" - "De har Intet gjort undtagen det, at De er Fru Heiberg, og at De ved Theatret er sprungen hende forbi i Anseelse. Og dette, at De nu agter at udføre en Hovedrolle i Balletten, sætter hende i Fyr og Flamme."

- "Ak!" svarede jeg, "det er jo ogsaa slemt; det er slet ikke faldet mig ind

- jeg troede, at hun havde en anden Rolle heri." - "Det har hun ogsaa, men hun vilde dog nok helst spille Ninas." Jeg blev forstemt og bedrøvet over, at jeg jo virkelig her stillede mig iveien for hende, og bebreidede mig selv, at dette ikke tidligere var faldet mig ind.

Den 30te September 1834 opførtes Balletten "Nina" første Gang. Det Nye, at se mig optræde i en Ballet, havde fyldt Huset, Balletten lønnes med Bifald og gik ofte over Scenen for tæt besat Hus. Oehlenschläger sendte mig sin Tak i et varmt Digt, som er trykt i hans Skrifter. Paludan-Müller, denne noble Digtergenius, som vi havde den Glæde at have i vor Omgangskreds, sendte mig den efterfølgende Sonnet.

193

Nina.

Endnu det Underfulde mig omringer,
Endnu fortryllet kan min Sjæl fornemme
Det kiare Sprog, der virker uden Stemme,

Den toneløse Sang, som deilig klinger.

Endnu jeg Sorgen seer med Glædens Vinger
Og Fryd, hvis lette Flagren Taarer hemme;
Endnu jeg seer Erindring dybt at gjemme,
Hvad intet Haab til Hjertet mere bringer.

Endnu, o Nina, Øiet paa Dig hviler,
Og uvis svæver Tanken, om Du kjærligst
Os rører, naar Du sørger eller smiler.

Dog hvad er alle Ord! Kan Ord forkynde
Hvad i Dit rige Smykke funkler herligst? -
O fine Gratie! Sjælefulde Ynde!

Ovenstaaende Sonnet, der kun svagt udtrykker hvad jeg har følt ved Deres deilige Nina, beder jeg Dem ikke at forkaste; idetmindste lad den tjene Dem til Beviis paa, med hvor megen Deltagelse jeg har fulgt Deres Fremstilling.

10. October 34.

Deres

Paludan Müller.

Til Fru J. L. Heiberg.